

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	LLEIDA
Direcció	
Edifici	Catedral de Santa Maria, Seu Vella

Campanes desaparegudes

Nom	La Concepció o Tèrcia
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1694
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Marlesa o Prima
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	ROCA I, PERE (BARCELONA)
Any fosa	1512
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Marlesa o Prima
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg

Fonedor	
Any fosa	1851
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Mercè o Sacristana
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	MARCO, BATISTA; MARCO, VICENS
Any fosa	1851
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Maria o Seny del Pont
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1630
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Babilònia
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1525
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Maria de la O o Seny Major
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1405
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Bàrbara o Seny de Girona
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1690
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	

Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Rafela
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1851
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Son
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1766
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Meuca
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	

Any fosa	
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Marieta I
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1630
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Marieta II
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1821
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	La Marieta III
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1816
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Nom	Anònima
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1816
Descripció	
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	TASET DE COPA D'OR
Data	18-03-1899

Campanes actuals

Nom	"La Meuca" (1)
Localització	Cel·la de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 55 Vora 6 Altura del bronze 53 Pes aproximat (en quilos)96 kg
Fonedor	MENEZO FALLA, BENIGNO
Any fosa	1946

Descripció	<p>La campana té la següent epigrafia. En el terç la inscripció "MEUCA AVE MARIA PURISSIMA CABILDO CATEDRAL 1946" rodejada per dalt i per baix per dos cordons. La inscripció inclou tres llengües diferents (català, llatí, espanyol) i la seua interpretació és un tant delicada. La paraula "meuca" es refereix a "dona pública, dona lleugera" i era el nom tradicional o millor el malnom d'una de les campanes antigues, probablement perquè les campanes petites es mouen a qualsevol impuls, es deixen portar per qualsevol i atordeixen... Per tant, deixem la interpretació en "MEUCA - DÉU US GUARDI MARIA PURÍSSIMA - CAPÍTOL CATEDRAL". La campana mostra una creu en el mig a les 03 i una imatge de la Puríssima a les 09.</p>
Fotos	17
Tocs	<p>La campana toca a l'estil alemany, és a dir comença a oscil·lar i en els primers impulsos el batall, de gran longitud, percudeix en el costat baix de la campana. No obstant això, una vegada es mouen ambdós elements (campana i batall) amb la seva inèrcia característica, en el moment que la primera està més alta (a menys de 80° respecte a la vertical) el batall continua pujant i en aquell moment colpeja, en la part alta del bronze; al mateix temps comencen a baixar ambdós elements separats (campana i batall) pel que la campana sona sense deixar de moure's i sense tindre el fre del batall, per la qual cosa produeix una gran ressonància. En aquest cas hi ha poc control sobre el conjunt, ja que estan movent-se ambdós elements d'acord amb la llei del pèndol, i en relació amb la distància que hi ha entre l'eix i l'extrem en moviment (la massa no afecta el ritme d'oscil·lació, sinó la distància).</p> <p>L'electromall permet incloure la campana en diversos tocs, especialment el de difunts, encara que en 2004 s'ha programat perquè toqui els quarts d'hora del rellotge.</p>
Conservació, manteniment	<p>El gir d'1/4 de la campana posa en greu perill la seua conservació (les anses centrals es trenquen fàcilment si estan en paral·lel a l'eix de gir). Per altra banda els ferratges de subjecció (sols 2 U) són insuficients i insegurs, sobre tot en cas de trencament d'alguna de les subjeccions.</p> <p>Conservada regularment per CORREDERA i CARVAJAL d'Alcoletge.</p> <p>El motor BODET existent en 2004 permet un millor control electrònic de les oscil·lacions de la campana, sempre a l'estil alemany.</p> <p>L'electromall BODET existent en 2004 té una resposta molt més ràpida.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.

Propostes	<p>Es proposa la restauració del conjunt de manera que la campana torni a tocar d'acord amb les tradicions catalanes.</p> <p>La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per a recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida.</p> <p>Haurà de ser dotada d'un jou de fusta, de forma tradicional, ubicat en un dels finestrals, en la part alta, i tindrà així mateix, a les 03, una palanca metàl·lica, de la grandària del diàmetre de la campana, amb el seu corresponent topall elàstic en el mur, per a deixar-la assentada mitjançant una llarga corda, que podrà col·locar-se per als tocs manuals. Igualment disposarà a les 09 del corresponent electromall i motor d'impulsos, que sigui capaç el primer de repicar a alta velocitat i el segon d'oscil·lar la campana a dues altures (mitjana i alta) i fins i tot de deixar la campana assentada, parada cap amunt entre toc i toc.</p> <p>La campana serà dotada del batall corresponent a la seva grandària, i que tindrà en el seu extrem un trau per a possibles tocs manuals. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser bastant elàstica de manera que el batall no reboti.</p> <p>En el cas concret d'aquesta campana, l'única del campanar que només disposa d'una ansa de tres ulls, aquesta subjecció haurà de col·locar-se necessàriament perpendicular a l'eix de gir.</p>
Autors de la documentació	CIURANA I ABELLÍ, Blai
Data	26-04-2022

Nom	"La Marieta" (2)
Localització	Cel·la de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 69 Vora 8 Altura del bronze 61 Pes aproximat (en quilos)190 kg
Fonedor	MENEZO FALLA, BENIGNO
Any fosa	1945
Descripció	La campana té una breu epigrafià, en català, procedent segurament d'una campana anterior, el significat de la qual se'ns escapa: "AJUDA DEU I LA VERGE MARIA 1945". Igualment té en el mig una creu amb pedestal.
Fotos	20
Tocs	<p>La campana toca a l'estil alemany, és a dir comença a oscil·lar i en els primers impulsos el batall, de gran longitud, percudeix en el costat baix de la campana. No obstant això, una vegada es mouen ambdós elements (campana i batall) amb la seva inèrcia característica, en el moment que la primera està més alta (a menys de 80° respecte a la vertical) el batall continua pujant i en aquell moment colpeja, en la part alta del bronze; al mateix temps comencen a baixar ambdós elements separats (campana i batall) pel que la campana sona sense deixar de moure's i sense tindre el fre del batall, per la qual cosa produeix una gran ressonància. En aquest cas hi ha poc control sobre el conjunt, ja que estan movent-se ambdós elements d'acord amb la llei del pèndol, i en relació amb la distància que hi ha entre l'eix i l'extrem en moviment (la massa no afecta el ritme d'oscil·lació, sinó la distància).</p> <p>L'electromall permet incloure la campana en diversos tocs, especialment el de difunts.</p>

Conservació, manteniment	<p>Els ferratges de subjecció (sols 2 U) són insuficients i insegurs, sobre tot en cas de trencament d'alguna de les subjeccions.</p> <p>Conservada regularment per CORREDERA i CARVAJAL d'Alcoletge.</p> <p>El motor BODET existent en 2004 permet un millor control electrònic de les oscil·lacions de la campana, sempre a l'estil alemany.</p> <p>L'electromall BODET existent en 2004 té una resposta molt ràpida.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.
Propostes	<p>Es proposa la restauració del conjunt de manera que la campana torni a tocar d'acord amb les tradicions catalanes.</p> <p>La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per a recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida.</p> <p>Haurà de ser dotada d'un jou de fusta, de forma tradicional, ubicat en un dels finestrals, en la part alta, i tindrà així mateix, a les 03, una palanca metàl·lica, de la grandària del diàmetre de la campana, amb el seu corresponent topall elàstic en el mur, per a deixar-la assentada mitjançant una llarga corda, que podrà col·locar-se per als tocs manuals. Igualment disposarà a les 09 del corresponent electromall i motor d'impulsos, que sigui capaç el primer de repicar a alta velocitat i el segon d'oscil·lar la campana a dues altures (mitjana i alta) i fins i tot de deixar la campana assentada, parada cap amunt entre toc i toc.</p> <p>La campana serà dotada del batall corresponent a la seva grandària, i que tindrà en el seu extrem un trau per a possibles tocs manuals. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser bastant elàstica de manera que el batall no reboti.</p>
Autors de la documentació	CIURANA I ABELLÍ, Blai
Data	26-04-2022

Nom	Crist (3)
Localització	Cel·la de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 75 Vora 9 Altura del bronze 65 Pes aproximat (en quilos)244 kg
Fonedor	MENEZO FALLA, BENIGNO
Any fosa	1945

Descripció	<p>La campana té una inscripció en el terç, en llatí i espanyol, en dues línies: "CHRISTUS VINCIT CHRISTUS REGNATC CHRISTUS IMPERAT CHRISTUS AB OMNIMALO TEMPESTATIVO NOS DEFENDAT AMEN ANO 1945". En ambdós llengües hi ha defectes de composició, que han d'entendre's com "CHRISTUS VINCIT CHRISTUS REGNAT CHRISTUS IMPERAT CHRISTUS AB OMNI MALO TEMPESTATIVO NOS DEFENDAT AMEN - AÑO 1945", açò és CRIST VENÇ, CRIST REINA, CRIST IMPERA, CRIST ENS DEFENGUI DE TOT MAL PRODUÏT PER LES TEMPESTES AMÉN - ANY 1945".</p> <p>Habitualment l'expressió solia escriure's en grec i llatí, és a dir XPS VINCIT, XPS REGNTA, XPS AB OMNI MALO NOS DEFENDAT. La paraula TEMPESTATIVO no es troba en altra campana. Sembla que aquesta oració procedeix de les anomenades aclamacions carolines, utilitzades en el segle VIII en França, i molt posteriorment utilitzades com himne oficial de la Ràdio Vaticana en el segle XX.</p> <p>En la línia següent hi ha una garlanda d'estrelles dobles (una damunt de l'altra), una decoració molt usual dels MENEZO, completada per una creu en el mig.</p>
Fotos	21
Tocs	<p>La campana toca a l'estil alemany, és a dir comença a oscil·lar i en els primers impulsos el batall, de gran longitud, percudeix en el costat baix de la campana. No obstant això, una vegada es mouen ambdós elements (campana i batall) amb la seva inèrcia característica, en el moment que la primera està més alta (a menys de 80° respecte a la vertical) el batall continua pujant i en aquell moment colpeja, en la part alta del bronze; al mateix temps comencen a baixar ambdós elements separats (campana i batall) pel que la campana sona sense deixar de moure's i sense tindre el fre del batall, per la qual cosa produeix una gran ressonància. En aquest cas hi ha poc control sobre el conjunt, ja que estan movent-se ambdós elements d'acord amb la llei del pèndol, i en relació amb la distància que hi ha entre l'eix i l'extrem en moviment (la massa no afecta el ritme d'oscil·lació, sinó la distància).</p> <p>L'electromall permet incloure la campana en diversos tocs, especialment el de difunts.</p>
Conservació, manteniment	<p>Els ferratges de subjecció (sols 2 U) són insuficients i insegurs, sobre tot en cas de trencament d'alguna de les subjeccions.</p> <p>Conservada regularment per CORREDERA i CARVAJAL d'Alcoletge.</p> <p>El motor BODET existent en 2004 permet un millor control electrònic de les oscil·lacions de la campana, sempre a l'estil alemany.</p> <p>L'electromall BODET existent en 2004 té una resposta molt ràpida.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.

Propostes	<p>Es proposa la restauració del conjunt de manera que la campana torni a tocar d'acord amb les tradicions catalanes.</p> <p>La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per a recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida.</p> <p>Haurà de ser dotada d'un jou de fusta, de forma tradicional, ubicat en un dels finestrals, en la part alta, i tindrà així mateix, a les 03, una palanca metàl·lica, de la grandària del diàmetre de la campana, amb el seu corresponent topall elàstic en el mur, per a deixar-la assentada mitjançant una llarga corda, que podrà col·locar-se per als tocs manuals. Igualment disposarà a les 09 del corresponent electromall i motor d'impulsos, que sigui capaç el primer de repicar a alta velocitat i el segon d'oscil·lar la campana a dues altures (mitjana i alta) i fins i tot de deixar la campana assentada, parada cap amunt entre toc i toc.</p> <p>La campana serà dotada del batall corresponent a la seva grandària, i que tindrà en el seu extrem un trauc per a possibles tocs manuals. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser bastant elàstica de manera que el batall no reboti.</p>
Autors de la documentació	CIURANA I ABELLÍ, Blai
Data	26-04-2022

Nom	Puríssima i Sant Marc (4)
Localització	Cel·la de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 86 Vora 9 Altura del bronze 78 Pes aproximat (en quilos) 368 kg
Fonedor	MENEZO FALLA, BENIGNO
Any fosa	1945
Descripció	La campana presenta una breu inscripció, que utilitza el llatí i l'espanyol i indica, l'autor de les cinc campanes litúrgiques: "MATER PURISSIMA ORA PRO NOBIS SANCTE MARCE ORA PRONOBIS 1945. FUNDIDAS POR MENEZO", que cal interpretar com MARE PURÍSSIMA PREGUEU PER NOSALTRES. SANT MARC PREGUEU PER NOSALTRES (ANY) 1945. FOSSES PER (ELS) MENEZO (DE MERUELO). Presenta, com les altres del mateix any (les quatre majors) una segona línia adornada amb dobles estrelles (una sobre l'altra), una creu en el mig i tres cordons en el mig peu.
Fotos	17
Tocs	La campana toca a l'estil alemany, és a dir comença a oscil·lar i en els primers impulsos el batall, de gran longitud, percudeix en el costat baix de la campana. No obstant això, una vegada es mouen ambdós elements (campana i batall) amb la seva inèrcia característica, en el moment que la primera està més alta (a menys de 80° respecte a la vertical) el batall continua pujant i en aquell moment colpeja, en la part alta del bronze; al mateix temps comencen a baixar ambdós elements separats (campana i batall) pel que la campana sona sense deixar de moure's i sense tindre el fre del batall, per la qual cosa produeix una gran ressonància. En aquest cas hi ha poc control sobre el conjunt, ja que estan movent-se ambdós elements d'acord amb la llei del pèndol, i en relació amb la distància que hi ha entre l'eix i l'extrem en moviment (la massa no afecta el ritme d'oscil·lació, sinó la distància). L'electromall permet incloure la campana en diversos tocs, especialment el de difunts.

Conservació, manteniment	<p>Els ferratges de subjecció (sols 2 U) són insuficients i insegurs, sobre tot en cas de trencament d'alguna de les subjeccions.</p> <p>Conservada regularment per CORREDERA i CARVAJAL d'Alcoletge.</p> <p>El motor BODET existent en 2004 permet un millor control electrònic de les oscil·lacions de la campana, sempre a l'estil alemany.</p> <p>L'electromall BODET existent en 2004 té una resposta molt ràpida.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.
Propostes	<p>Es proposa la restauració del conjunt de manera que la campana torni a tocar d'acord amb les tradicions catalanes.</p> <p>La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per a recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida.</p> <p>Haurà de ser dotada d'un jou de fusta, de forma tradicional, ubicat en un dels finestrals, en la part alta, i tindrà així mateix, a les 03, una palanca metàl·lica, de la grandària del diàmetre de la campana, amb el seu corresponent topall elàstic en el mur, per a deixar-la assentada mitjançant una llarga corda, que podrà col·locar-se per als tocs manuals. Igualment disposarà a les 09 del corresponent electromall i motor d'impulsos, que sigui capaç el primer de repicar a alta velocitat i el segon d'oscil·lar la campana a dues altures (mitjana i alta) i fins i tot de deixar la campana assentada, parada cap amunt entre toc i toc.</p> <p>La campana serà dotada del batall corresponent a la seva grandària, i que tindrà en el seu extrem un trau per a possibles tocs manuals. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser bastant elàstica de manera que el batall no reboti.</p>
Autors de la documentació	CIURANA I ABELLÍ, Blai
Data	26-04-2022

Nom	Jesús, Maria, Santa Bàrbara i Tots Sants; "la Bàrbara" (5)
Localització	Cel·la de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 95 Vora 10 Altura del bronze 83 Pes aproximat (en quilos)496 kg
Fonedor	MENEZO FALLA, BENIGNO
Any fosa	1945
Descripció	<p>La campana presenta una inscripció únicament en llatí: "JESUS MARIA SANCTA BARBARA ORA PRO NOBIS OMNES SANCTI ET SANCTAE DEI INTERCEDITE PRO NOBIS 1945" és a dir JESÚS MARIA SANTA BÀRBARA PREGUEU PER NOSALTRES TOTS ELS SANTS I SANTES DE DÉU INTERCEDIU PER NOSALTRES (ANY) 1945.</p> <p>Compta amb les mateixes decoracions que les altres campanes: la inscripció precedida i seguida per dos cordons; una altra línia decorada únicament amb estrelles dobles (una damunt de l'altra), la creu en el mig i tres cordons més en el mig peu.</p>
Fotos	26

Tocs	<p>La campana toca a l'estil alemany, és a dir comença a oscil·lar i en els primers impulsos el batall, de gran longitud, percudeix en el costat baix de la campana. No obstant això, una vegada es mouen ambdós elements (campana i batall) amb la seva inèrcia característica, en el moment que la primera està més alta (a menys de 80° respecte a la vertical) el batall continua pujant i en aquell moment colpeja, en la part alta del bronze; al mateix temps comencen a baixar ambdós elements separats (campana i batall) pel que la campana sona sense deixar de moure's i sense tindre el fre del batall, per la qual cosa produeix una gran ressonància. En aquest cas hi ha poc control sobre el conjunt, ja que estan movent-se ambdós elements d'acord amb la llei del pèndol, i en relació amb la distància que hi ha entre l'eix i l'extrem en moviment (la massa no afecta el ritme d'oscil·lació, sinó la distància).</p> <p>L'electromall permet incloure la campana en diversos tocs, especialment el de difunts.</p>
Conservació, manteniment	<p>Els ferratges de subjecció (sols 2 U) són insuficients i insegurs, sobre tot en cas de trencament d'alguna de les subjeccions.</p> <p>Conservada regularment per CORREDERA i CARVAJAL d'Alcoletge.</p> <p>El motor BODET existent en 2004 permet un millor control electrònic de les oscil·lacions de la campana, sempre a l'estil alemany.</p> <p>L'electromall BODET existent en 2004 té una resposta molt ràpida.</p>
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.
Propostes	<p>Es proposa la restauració del conjunt de manera que la campana torni a tocar d'acord amb les tradicions catalanes.</p> <p>La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per a recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida.</p> <p>Haurà de ser dotada d'un jou de fusta, de forma tradicional, ubicat en un dels finestrals, en la part alta, i tindrà així mateix, a les 03, una palanca metàl·lica, de la grandària del diàmetre de la campana, amb el seu corresponent topall elàstic en el mur, per a deixar-la assentada mitjançant una llarga corda, que podrà col·locar-se per als tocs manuals. Igualment disposarà a les 09 del corresponent electromall i motor d'impulsos, que sigui capaç el primer de repicar a alta velocitat i el segon d'oscil·lar la campana a dues altures (mitjana i alta) i fins i tot de deixar la campana assentada, parada cap amunt entre toc i toc.</p> <p>La campana serà dotada del batall corresponent a la seva grandària, i que tindrà en el seu extrem un trauc per a possibles tocs manuals. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser bastant elàstica de manera que el batall no reboti.</p>
Autors de la documentació	CIURANA I ABELLÍ, Blai
Data	26-04-2022

Nom	La Mònica, Campana dels Quarts (A)
Localització	Cel·la de campanes del rellotge
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 89 Vora 6 Altura del bronze 75 Pes aproximat (en quilos) 448,5 kg
Fonedor	BARROT, MESTRE NICOLAU
Any fosa	1486

<p>Descripció</p>	<p>La campana té una complexa epigrafia en minúscula gòtica, de la qual tan sols el nom del fonedor està en català; la resta en llatí amb una abreviatura grega. Posa "(Ecce Homo) xps # rex # uenit # i # pace # deus # ho # fcs # est + mete& # saata # spotanea # honore # do # et # pat'e # libtoe&° " / "anno # dni # m° # cccc° # lxxxvi° # (Calvari) # fuit # factum # cimbalum # hoc (santa màrtir) # per # mr& # nicolau # barrot # xxi i du # "</p> <p>Es tracta potser de la campana de factura gòtica que hem documentat amb més abreviatures i més decoracions. Les abreviatures s'hi indiquen tant amb un senyal damunt algunes lletres (vocals o consonants) com amb una mena de 2 (que representem amb "&") que correspon a una terminació. La interpunció " # " està formada por tres punts superposats.</p> <p>La inscripció s'hauria d'haver escrit "xpistos rex venit in pace deus homo factus est + mentem sanctam spontaneam honorem deo et patrie liberationem - anno domini mcccclxxxvi - fuit factum cimbalum hoc per magister nicolau barrot xxii idu" que podem traduir com CRIST VA VENIR EN PAU. DÉU S'HA FET HOME. AMB VOLUNTAT PIADOSA I LLIURE (TOCO) PER HONOR DE DÉU I PER ALLIBERAR LA PÀTRIA. L'ANY DEL SENYOR 1486 FOU FETA AQUESTA PETITA CAMPANA PEL MESTRE NICOLAU BARROT. La part final és encara més difícil d'interpretar: EL DIA 13 DELS IDUS que indica una data, però manca el mes.</p> <p>Els quatre "o" tenen diverses imatges minúscules - 1 cm de diàmetre - : (línia superior): Mare de Déu?; (línia inferior) imatge no reconeguda; Sant Jordi; Mare de Déu amb Nen). Totes les lletres són minúscules, tot i que les "a" semblen més aviat majúscules. /</p> <p>Per baix hi ha un Ecce Homo, una bellíssima Santa Màrtir i una Crucifixió per sota de la qual hi ha un sol amb cara humana.</p> <p>En el mig peu apareix un animal, gens fàcil de reconèixer, que persegueix un altre, més fàcil d'identificar com un conill, ambdós de pocs mil·límetres de grandària.</p>
<p>Fotos</p>	<p>151</p>
<p>Tocs</p>	<p>La campana tocava regularment els quarts del rellotge fins que en 2004 vam recomanar que es desconnectàs, per a evitar que l'esquerda augmentara a causa dels tocs repetits (156 al cap del dia, 56.940 en un any normal).</p>
<p>Conservació, manteniment</p>	<p>Falta una de les anses, des d'antic. En la segona visita de 2004 vam confirmar allò que abans havia sigut una sospita: la campana estava esquerpada des de feia algun temps (hi ha taques d'aigua que ha passat a través de l'esquerda). Probablement la ruptura s'ha produït a causa de la utilització d'un mall massa gran per a una campana molt fina.</p> <p>La campana està fixada sols amb dues abraçadores en forma d'u, fetes per vareta roscada i doblada, una perillosa fixació a causa de la fragilitat d'aquest material una volta doblat, així com per l'existència de sols quatre punts de fixació: en el moment de fallar un dels quatre cauria la campana.</p>
<p>Protecció</p>	<p>Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar-la Bé Moble d'Interés Cultural.</p>

Propostes	<p>La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per a recuperar la sonoritat original. El jou de fusta ha de ser reposat, és a dir una biga de fusta convenientment calculada i protegida, que aïlli la campana de tota l'estructura metàl·lica que la rodeja i que modifica radicalment la seua sonoritat. Ha d'instal·lar-se en la posició més alta possible de la sala de campanes del rellotge, per a expandir millor el seu so agut.</p> <p>El toc ha de realitzar-se únicament i exclusivament mitjançant un mall exterior, que pot ser actuat mitjançant mitjans electromecànics, però percudint sempre per gravetat, i quedant separat de la campana després del toc.</p> <p>En cap cas ha de ser dotada d'electromall extern.</p> <p>Tampoc ha d'utilitzar-se per a un altre toc que no siguin els quarts, preferentment de dia i de nit.</p> <p>No obstant això, i a causa del seu extraordinari interès epigràfic i decoratiu, seria convenient que aquesta campana fora accessible, mitjançant una plataforma, que servira al seu torn d'accés per al manteniment dels mecanismes de la gran campana de les hores.</p>
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	05-06-2004

Nom	"la Silvestra"; Campana de les hores (B)
Localització	Cel·la de campanes del rellotge
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 200 Vora 26 Altura del bronze 148 Pes aproximat (en quilos)4632 kg
Fonedor	ADAM, JOAN
Any fosa	1418

<p>Descripció</p>	<p>Les anses estan decorades i acabades amb urpes.</p> <p>La campana presenta una epigrafia gòtica minúscula molt neta, però sense separació entre les paraules: "+ xps rex ue^ln i pace deus ho factus est + xps vincit xps regnat xps inpeart xps ab omni malo nos defendat fuit factu per magistru iohanm adam a^o dⁱ m^o cc^occ x^o viii^o i mense april " amb unes L majúscules, que haurien d'haver escrit com "xpistos (o christos) rex venit in pace deus homo factus est + xpistos vincit xpistos regnat xpistos imperat xpistos ab omni malo nos defendat. fuit factum per magistrum johanem adam anno domini mccccxviii primus mense april", és a dir CRIST VA VENIR EN PAU - DÉU S'HA FET HOME + CRIST VENÇ CRIST REGNA CRIST IMPERA CRIST ENS DEFENGUI DE TOT MAL - VAIG ÉSSER FETA PEL MESTRE JOAN ADAM L'ANY DEL SENYOR DE 1418 EL PRIMER DIA DEL MES D'ABRIL".</p> <p>En la línia següent estan Sant Miquel, una Mare de Déu erecta amb Nen repetida per dues vegades, entre les quals hi han dues vegades també la figura de l'Ecce Homo. Després està Sant Silvestre seient, damunt del qual hi posa "silvestre", per tant el nom de la campana seria "Silvestre" i no pas Silvestra com és anomenada habitualment.</p> <p>En la part del mig hi figura l'escut de Lleida repetit quatre vegades i per sota una cinta amb "te deum laudamus" que vol dir "A VÓS DEU LLOEM". En una cinta que penja d'un nus hi figura "ave maria", és a dir "DÉU VOS GUARDI MARIA".</p> <p>Finalment en el peu hi ha una garlanda vegetal en la qual hi apareixen, irregularment distribuïdes, una dotzena de lletres "s", sense aparent connexió amb els textos més alts. Daniel VILARRÚBIAS i CUADRAS apunta que podria significar "s(anctus), s(anctus), s(anctus)..". és a dir l'antiga invocació del Trisagi, utilitzada també en el prefaci de la missa, que correspon a les paraules dels àngels que rodegen a Déu, segons Isaïes 6:3 ("Cridaven l'un a l'altre: --Sant, sant, sant és el Senyor de l'univers, tota la terra és plena de la seva glòria. ") i també, amb modificacions, segons l'Apocalipsi 4,8 ("Cada un dels quatre vivents tenia sis ales, i estaven plens d'ulls que miraven tot al voltant i cap al tron. Nit i dia no paraven de repetir: «Sant, sant, sant és el Senyor, Déu de l'univers, el qui era, el qui és i el qui ve.» "). Aquesta interpretació tendria sentit, fins i tot amb relació amb el "te Deum laudamus" escrit més avant, però és la primera vegada que la documentem en una campana.</p>
<p>Fotos</p>	<p>237</p>
<p>Tocs</p>	<p>En l'actualitat (2008) la campana no sols toca les hores del rellotge (sense repetició) sinó que també oscil·la, a la manera alemanya, per a certes festivitats anuals. Aquest ús suposa una contradicció amb els seus orígens i la seva història: la campana va ser concebuda com a campana del rellotge (per això ostenta l'escut de la "Paeria de Lleida" o Ajuntament de Lleida) i romanida fixa. Aquesta és una de les causes de la seva conservació, ja que de manera general una campana percutida dura més segles que una que volteja o que oscil·la.</p> <p>El segon motiu, històric, és el seu ús exclusiu com a campana del rellotge, la qual cosa va motivar la seva preservació en 1936, mentre que altres campanes de la torre, tan antigues com ella, eren baixades i destinades a ser foses "per a canons".</p>
<p>Conservació, manteniment</p>	<p>Els ferratges de subjecció (sols 2 U) són insuficients i insegurs, sobre tot en cas de trencament d'alguna de les subjeccions. Conservada regularment per CORREDERA i CARVAJAL d'Alcoletge. L'antic motor electromecànic instal·lat per GUIXÀ així com l'electromall es troben desmuntats i dipositats en el terra de la mateixa sala de campanes del rellotge. L'electromall nou pica massa baix (uns 10 cm per sota del punt exterior de percussió) amb cert perill de trencament de la campana. Afortunadament pica des d'una distància petita degut a la desviació del mecanisme.</p>
<p>Protecció</p>	<p>Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat. No obstant hauria d'incoar-se expedient per a declarar-la Bé Moble d'Interés Cultural.</p>

Propostes	<p>La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per a recuperar la sonoritat original.</p> <p>El jou de fusta ha de ser reposat, és a dir una biga de fusta convenientment calculada i protegida, que aïlli la campana de tota l'estructura metàl·lica que la rodeja i que modifica radicalment la seua sonoritat. Aquesta biga s'ubicarà a la major altura possible, i de la mateixa penjàs la campana dels quarts, que ha de ser accessible per a la seua contemplació, i per a la conservació dels mecanismes d'ambdues campanes.</p> <p>El toc ha de realitzar-se únicament i exclusivament mitjançant un mall exterior, que pot ser actuat mitjançant mitjans electromecànics, però percutint sempre per gravetat, i quedant separat de la campana darrere del toc.</p> <p>En cap cas ha de ser dotada d'electromall extern.</p> <p>Tampoc ha d'utilitzar-se per a un altre toc que no siguin les hores, preferentment de dia i de nit, i sense repetició.</p> <p>Podria ser dotada d'un batall interior, de mesures adequades per a ser tocat manualment amb corda, en casos realment extraordinaris (acabament de la restauració de la Seu Vella, entrada de segle...)</p>
Autors de la documentació	CIURANA I ABELLÍ, Blai
Data	26-04-2022

Información completa: [Catedral de Santa Maria, Seu Vella - \(CATALUNYA\)](#)

PDF (30-06-2026)